

Posudek konzultantky

na rigorózní práci Mgr. Jaroslava Valenty na téma:

Komparace české a španělské úpravy soudních výkonů rozhodnutí a exekucí na peněžité plnění na příkladu srážek ze mzdy

Autor předkládá k posouzení rigorózní práci na shora uvedené téma o nadprůměrném rozsahu 228 stran. Přílohami práce jsou, kromě příloh obvyklých a povinných, rovněž příklady výpočtů výše srážek ze mzdy v konkrétních skutkových případech (viz str. 126 an.).

Seznam použité literatury obsahuje reprezentativní tituly z obou popisovaných právních řádů.

K volbě tématu podotýkám, že autor zvolil oblast výsostně praktickou a současně náročnou. Mimo to oceňuji i skutečnost, že autor zúžil předmět svého zkoumání na institut srážek ze mzdy. Při takové metodě je z povahy omezena popisnost zpracování. Do jaké míry autor nárokům svého rigorózního úkolu dostal bude předmětem dalšího hodnocení.

Důvody volby srovnávání španělské a české právní úpravy vysvětluje autor již v úvodu své práce. Jsou jimi, jednak autorův studijní pobyt ve Španělsku, nutnost rekonstrukce procesního práva v souvislosti s připravovaným Občanským zákoníkem, a konečně pak i relativně nedávná zásadní novelizace procesního práva ve Španělsku. Tuto volbu lze ocenit, neboť komparace podobného typu nebývá častým předmětem teoretických prací.

Základní systematika práce je v zásadě vhodná a logická. Práce má dvě hlavní části, které se postupně zabývají českou a španělskou úpravou. Vnitřní uspořádání těchto partií pak je následující. Nejprve se v obou částech popisuje, resp. přibližuje platná právní úprava soudního výkonu rozhodnutí v České republice, resp. ve Španělském království, včetně jejich historických kořenů. Jde o v zásadě proporční výklady ve vnitřní systematice, která odráží zvláštnosti obou popisovaných režimů. Obě tyto části pak završují poznámky věnované srážkám ze mzdy.

K jednotlivým částem hodnocené práce:

Jak již bylo zmíněno, první část práce se věnuje české právní úpravě. Autor začíná obecnými výklady tématu, opírá se přitom o základní tituly české civilistiky i procesualistiky. Pojem exekuce a výkon rozhodnutí, resp. nutnost jejich přesného pojmového odlišování zde autor nezmiňuje. Činí tak teprve v souvislosti s popisováním vývoje jejich právní úpravy (viz str. 17). Oblast exekucí prováděných soudními exekutory autor ve svých obecných výkladech pomíjí.

Na obecné výklady navazuje autor výklady historických kořenů právní úpravy exekucí, resp. výkonu rozhodnutí, a činí tak v přiměřeném rozsahu a se schopností postihnout a zdůraznit milníky vývoje.

K výkladu o zásadách exekuce, resp. výkonu rozhodnutí lze namítat, že autor opomenul uvést další zásady střetu pohledávek. To by měl v rámci ústní obhajoby doplnit.

Další poznámky jsou věnovány předpokladům pro nařízení soudního výkonu rozhodnutí. Autor se zde postupně věnuje obecně podmínkám řízení, náležitostem návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí, účastenství, (přínosné jsou výklady ohledně procesní způsobilosti ve vykonávacím řízení a k přechodu práv a povinností z exekučního titulu).

Následuje velmi podrobná kapitola věnovaná exekučním titulům. I zde autor prokazuje velmi dobrou orientaci v platné právní úpravě i v základních teoretických konceptech. Názor na str. 58, že exekutorský zápis nemá hmotněprávní povahu by měl autor dodatečně v rámci ústní obhajoby vyjasnit. Judikatura je v textu citována velmi často, jde však pouze o přejímání závěrů bez hodnocení či polemik. Kladně naopak hodnotím relativně podrobný výklad ohledně cizozemských titulů.

Další kapitola je věnována průběhu výkonu rozhodnutí. Autor se jím zabývá od nařízení přes provedení (odklad), skončení nebo zastavení, a to včetně nákladů. Jde o relativně přehledné shrnutí základních procesních fází. Rozvrh výtěžku autor v těchto souvislostech nezmiňuje. Podrobněji se věnuje zejména jednotlivým případům zastavení výkonu rozhodnutí (obecné úpravě, nikoli zvláštním případům zastavení, které jen vypočítává). Na tuto partii navazuje následující, zabývající se opravnými prostředky ve vykonávacím řízení. Výklady na str. 89 ohledně rekursu proti meritornímu rozhodnutí měl autor jednoznačně vyjasnit pro případ vykonávacího řízení.

Exekuční spory (v autorově vyjádření) neboli spory z výkonu rozhodnutí jsou předmětem autorova zájmu v následujících poznámkách. Jde o výklady relativně úplné a fundovaně zpracované, které se opírají o dobrou znalost citovaných pramenů (viz výčet typů sporů na str. 95 nebo polemiku ohledně předmětu excindační žaloby).

Následující kapitola obecně pojednává o výkonu rozhodnutí pro peněžité plnění a jejím obsahem je jen výčet způsobů výkonu rozhodnutí. Kapitola 1.10, která je závěrečnou kapitolou 1.části hodnocené práce, je již věnována výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy v platné právní úpravě v českém právním řádu. Autor se nejprve zamýšlí nad významem tohoto způsobu výkonu rozhodnutí a nad jeho předmětem. Jde o fundované a podrobné výklady. Autor dále přibližuje způsob výpočtu

srážek, včetně institutu tzv. nezabavitelných částek. V rámci ústní obhajoby by měl autor doplnit význam těchto institutů z hlediska ochrany povinného, resp. ochrany dalších osob. Autor i v těchto výkladech prokazuje výbornou znalost platné právní úpravy i jejich aplikačních problémů (viz např. notifikační povinnost plátců mzdy při změně plátce mzdy nebo otázku zastavení výkonu rozhodnutí podle ustan. § 290 odst. 2 OSŘ). Na základě této znalosti pak autor přesvědčivě argumentuje pro vyslovovaná stanoviska. Na závěr této části pak autor zařadil 5 případů s odlišným skutkovým stavem, na kterých demonstruje výši (resp. výpočet) srážek ze mzdy.

Druhá část hodnocené práce je již věnována exekucím podle španělského práva. Po stručných úvodních poznámkách, věnovaných základním pojmům, přibližuje autor milníky vývoje španělského exekučního práva a správně přitom připomíná doktrínu 19. stol. (viz str. 133). Vhodným úvodem jsou rovněž výklady o systému exekučního práva ve Španělsku, o jeho zásadách, o institutu exekuční žaloby, resp. demanda, exekučních titulech (kde jsou pro srovnání zajímavé tituly českému právnímu řádu neznámé), o stranách exekučního řízení, o průběhu exekučního řízení, odkladu (patrně výkonu, nikoli řízení, jak autor uvádí) a ukončení exekuce a incidenčních sporech. Pak se autor věnuje zvláštnímu institutu předběžné exekuce soudních rozhodnutí a exekucím na peněžitá plnění. Vlastní exekuce srážkami ze mzdy podle španělského práva je pak autorem popsána v části 2.6 hodnocené práce.

Závěrečná část 3 obsahuje zhodnocení a závěry de lege ferenda. Tato partie má relativně podrobné a přehledné vnitřní systematické uspořádání. V souladu s tímto uspořádáním pak autor vyslovuje k jednotlivým otázkám komparatistické i další úvahy. Na str. 200 se autor k otázce pravomoci soudních exekutorů vyjadřuje nejednoznačně a svůj názor by proto mohl doplnit v rámci ústní obhajoby. Nicméně celkově i v této partii prokazuje autor hlubokou znalost analyzovaných právních úprav, stejně jako jejich aplikačních obtíží. Viz. například autorovo stanovisko v otázce volby způsobu výkonu rozhodnutí podle českého a podle španělského práva (tam dle zásady oficiality, tj. v pořadí daném ex lege). Práci uzavírá autorova závěrečná poznámka a resumé v českém i španělském jazyce.

Závěr:

Celkově hodnotím předloženou rigorózní práci jako mimořádně zdařilé dílo, které svým rozsahem, obsahem i způsobem zpracování plně vyhovuje požadavkům kladeným na tento druh prací a v některých ohledech je překračuje, a proto práci doporučuji k ústní obhajobě.

V Praze dne 20. října 2011

Doc.JUDr.Alena Macková, Ph.D.

